Lietas arhīva Nr. C-2788-19/35
ECLI:LV:KURT:2019:0819.C69278819.4.S

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Kurzemes rajona tiesa: tiesnesis I.Kligačs
ar sekretāri S.Višķeri, padaloties atbildētājam /pers. A/
2019.gada 19.augustā izskatīja atklātā tiesas sēdē Ventspilī, Katrīnas ielā 14 civillietu PlusPlus Baltic OÜ, kuras vārdā rīkojas ārvalsts komersanta PlusPlus Baltic OÜ filiāle Latvijā, prasībā pret **/pers. A/** par parāda piedziņu,-

Aprakstošā daļa:

[1] Prasītājs 2019.gada 5.jūnijā griezies tiesā ar prasību par kredīta summas 3935.00 *euro*, procentu par kredīta lietošanu no 2017.gada 25.aprīļa līdz 2017.gada 25.augustam– 178.01 *euro* un 1.54 *euro* (par kavēto summu), līgumsoda no 2017.gada 25.aprīļa līdz 2017.gada 25.augustam– 25.06 *euro* un nokavējuma procentu no 2017.gada 26.augusta līdz 2019.gada 31.maijam 3435.45 *euro* piedziņu no atbildētāja /pers. A/. Bez tam, prasītājs lūdz piedzīt procentus par laiku līdz sprieduma izpildei 6% gadā.

[2] Ar Kurzemes rajona tiesas 2019.gada 11.jūnija lēmumu prasība nodrošināta, ierakstot ķīlas tiesības atzīmi uz atbildētājam piederošo ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/.

[3] 2019.gada 28.jūnijā tiesā saņemts atbildētāja paskaidrojums, kurā atzīst, ka nav veicis kredīta atmaksu grafikā noteiktajos termiņos. Finansiālas grūtības radušās saistībā ar darba maiņu, par ko prasītāju informējis. Atsākot strādāt jaunajā darba vietā, maksājumus veicis katru mēnesi. Prasītāja darbinieks ieteicis maksāt vismaz 50.00 *euro* mēnesī, lai lieta nenonāktu tiesā.

Šobrīd abi ar sievu gaida bērniņu, līdz ar ko ir lielāki izdevumi.

Kopā ar mājas otras puses īpašnieku nolēmis māju pārdot, taču grūtības īpašumu pārdot rada apgrūtinājums. Ir gatavs katru mēnesi maksāt noteiktu naudas summu, par ko vēlas vienoties ar prasītāju.

[4] 2019.gada 15.augustā tiesā saņemti prasības pieteikuma grozījumi, kuros prasītājs norāda, ka izlīgums lietā nav iespējams.

Atbildētājs pēc prasības pieteikuma iesniegšanas tiesā 2019.gada 6.jūnijā ir veicis vienu maksājumu 50 *euro* apmērā. Bez atbildētāja veiktajiem maksājumiem 320.00 *euro* apmērā, prasītājs norāda, ka pirms prasības celšanas tiesā atbildētājs papildus minētajiem 320.00 *euro* bija veicis maksājumus 280.00 *euro* apmērā. Tādējādi no prasības kopējās summas 7575.06 *euro*, kas norādīta prasības pieteikumā, atskaitāmi vēl atbildētāja veiktie maksājumi 280.00 *euro* apmērā un pēc prasības pieteikuma iesniegšanas tiesā veiktais maksājums 50.00 *euro* apmērā. Minētie maksājumi kopsummā 330.00 *euro* apmērā saskaņā ar Civillikuma 1843.pantu novirzīti daļējai līgumisko nokavējuma procentu dzēšanai. Līdz ar ko kopējā prasības summa ir 7245.06 *euro*, ko veido: kredīta summa 3935.00 *euro*, procenti par kredīta lietošanu 178.01 *euro* no 25.04.2017. līdz 25.08.2017; procenti par kredīta lietošanu (par kavēto summu) 1.54 *euro* no 25.04.2017. līdz 25.08.2017; līgumsods 25.06 *euro* no 25.04.2017. līdz 25.08.2017.; nokavējuma procenti pēc galīgās norēķina dienas 3105.45 *euro* no 26.08.2017. līdz 31.05.2019, ko lūdz arī piedzīt. Lūdz atmaksāt pārmaksāto valsts nodevu 8.96 *euro* apmērā.

[5] Prasītājs uz tiesas sēdi nav ieradies. Tā kā saņemts prasītāja pārstāvja lūgums lietu skatīt bez pārstāvja piedalīšanās tiesas sēdē, tiesa uzskata, ka lieta skatāma bez prasītāja pārstāvja klātbūtnes tiesas sēdē saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu.

[6] Tiesas sēdē atbildētājs prasību atzina, paskaidrojot, ka aizņēmumu bija spiests ņemt, kaut arī soda sankcijas bija ļoti lielas. Domā parādu segt no mājas pārdošanas. Strādā SIA "/Nosaukums/Latvija" ar izpeļņu 750 *euro* (neto).

Motīvu daļa

[7] Novērtējot lietā esošos pierādījumus, atbildētāja paskaidrojumus, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

[7.1] No 2017.gada 25.aprīļa Kredīta privātam patēriņam līguma Nr. /numurs/starp AS "Citadele banka" un atbildētāju redzams, ka atbildētājam piešķirts kredīts 3935.00 *euro* apmērā ar atmaksas termiņu līdz 2022.gada 27.aprīlim un ikmēneša maksājumu 107.33 *euro*, ar procentu likmi 21% gadā (lietas 10.-12.lapas).

[7.2] No 2017.gada 4.augusta Cesijas līguma starp AS "Citadele banka" un PlusPlus Baltic OÜ, redzams, ka prasītājs pieņēmis cedenta prasījumus pēc augstāk minētā līguma ar visām pie tā piederīgām blakus tiesībām pret parādnieku /pers. A/ (lietas 18.-20.lapas).

[7.3] Saskaņā ar Civillikuma 1793.panta 3.punktu prasījumi var pāriet no agrākā kreditora uz jaunu ar cesiju, kura notiek pēc tiesiska darījuma, vienalga, vai kreditors to noslēdzis uz likumiska pienākuma pamata, vai labprātīgi.

Šādos apstākļos tiesa atzīst, ka prasītājam ir visas prasījuma tiesības pret atbildētāju, kas izriet no atbildētāja un AS „Citadele banka" saistībām.

[8] Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesības atkāpties no līguma un katrai pusei ir pret otru prasības tiesības par līguma izpildīšanu. Atbilstoši Civillikuma 1943.pantam, aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš ir saņēmis.

[9] Atbilstoši Civillikuma 1717.panta otrajai daļai līgumsoda apmēru noteic līdzēji un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.

2017.gada 25.aprīļa Kredīta privātam patēriņam līguma Nr. /numurs/ 1.9.punktā noteikts līgumsods 0.15% dienā no kavētās maksājuma summas par katru kavējuma dienu. Pie šādiem apstākļiem tiesa uzskata, ka atbildētājs, noslēdzot 2017.gada 25.aprīlī patēriņa kredīta līgumu, ir uzņēmies noteiktas saistības, tajā skaitā arī saistības maksāt pamatparādu, aizdevuma procentus, līgumsodu maksājumu nokavējuma gadījumā.

Aizdevumu līguma īstums netiek apstrīdēts. Atbildētājs nenoliedz tiesas sēdē, ka savas saistības ar prasītāju vai cedentu AS „Citadele banka" nav nokārtojis pilnībā, līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt prasības pieteikumā norādītos apstākļus, prasītāja veikto aprēķinu. Līdz ar ko tiesa uzskata, ka atbildētājam ir pienākums maksāt prasītājam pamatparādu, kas uz doto brīdi ir 3935.00 *euro*.

[10] Atbilstoši Civillikuma 1753. pantam ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu

lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Atbilstoši kredīta līguma 1.3. punktam un Kredīta līguma vispārējo noteikumu II daļas 4.1.punktā atbildētājs par aizdevuma lietošanu ir apņēmies maksāt procentus, kas atbilstoši prasītāja piestādītam parāda aprēķinam (*lietas 16.-17. lapas*) par laiku no 2017. gada 25. aprīļa līdz 2017. gada 25.augustam aprēķināti 178.01 *euro* apmērā, bet procenti par kredīta kavētās summas lietošanu par laika periodu līdz 2017.gada 25.augustam – 1.54 *euro*, kurus tiesa atzīst par samērīgiem un taisnīgiem, līdz ar ko šīs summas piedzenamas no atbildētāja.

[11] Daļā par nokavējuma procentu 3105.45 *euro* piedziņu pēc galīgās norēķina dienas no 2017.gada 26.augusta līdz 2019.gada 31.maijam prasība nav apmierināma.

Iesniedzot prasības pieteikumu par periodu no 2017.gada 26.augusta līdz 2019.gada 31.maijam prasītājs aprēķinājis nokavējuma procentus 3435.45 *euro*, ko dēļ atbildētāja veiktajiem maksājumiem- 280 *euro* (pirms prasības) un 50 *euro* (pēc prasības iesniegšanas), samazinājis uz 3105.45 *euro.* Tādēļ neuzturētā daļā- tiesvedība izbeidzama saskaņā ar Civilprocesa likuma 223.apnta 4.punktu.

Tiesa konstatē, ka par periodu no 2017.gada 26.augusta līdz 2019.gada 31.maijam prasītājs lūdzis piedzīt no atbildētāja nokavējuma procentus par 643 maksājumu kavējuma dienām, nosakot tos līguma 1.10.pantā noteiktajā apmērā - 57% apmērā no nesamaksātās kredīta summas gadā (lietas 10.lapa).

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.[1] pantu tiesība prasīt kredīta pilnīgu atmaksu pirms termiņa prasītājam radās jau pēc 2017.gada 25.augusta. Ilgstoši neizmantojot pielīgto tiesību pieprasīt visa parāda atmaksu, prasītājs nepamatoti pieļāvis nokavējuma procentu ievērojamu pieaugumu. Ne prasības pieteikumā, ne arī papildinājumos prasītājs nav norādījis svarīgus apstākļus, kādēļ prasītājs ir pieļāvis vairāk par pusotru gadu maksājumu kavējumu no atbildētāja puses. Tiesa uzskata, ka šādā veidā prasītājs nav bijis labticīgs (Civillikuma 1.pants) un faktiski tādā veidā iegūtā peļņa uz procentu pieauguma rēķina nav ne attaisnojama, ne taisnīga, ne samērīga.

Tiesību doktrīnā izteikta atziņa, ka procentu kā atlīdzības par sveša kapitāla lietošanas atvēlējumu vai atdošanas kavējumu galvenā funkcija ir nodrošināt tirgus ekonomikai raksturīgo ekvivalenci, kas ietver pieņēmumu, ka kapitāls parasti nes augļus. Procentiem nedrīkst piedēvēt soda raksturu un jaukt to ar procentos izteiktu līgumsodu. Nokavējuma gadījumā procentu maksāšanas pienākums iedarbojas kā pamudinājums parāda ātrākai nokārtošanai.(..) Civiltiesiskos strīdos pārmērīgi augsti procenti var kalpot par pamatu līguma noteikumu atzīšanai par neatbilstošiem labiem tikumiem. (*skat. K.Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 145.lpp*)

Konkrētajā gadījumā ir jāņem vērā tas, ka atbildētājs ir patērētājs, līdz ar ko ar viņu noslēgtajam aizdevuma līgumam jāatbilst Patērētāju tiesību aizsardzības likumā izvirzītajiem pamatkritērijiem. Līdz ar ko nav nozīmes tam apstāklim, ka atbildētājs nav cēlis iebildumus par nokavējuma procentu apmēru.

Starp pusēm noslēgtais līgums ir bankas standartlīgums, kas sastādīts iepriekš un patērētājam līdz ar to nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus. Ievērojot minēto un pamatojoties uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta piektās daļas noteikumiem, ka līguma noteikums ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam līdz ar to nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus, tiesa uzskata, ka līguma noteikumi netika savstarpēji apspriesti.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja nokavējuma procentus - 57 procentus gadā par periodu, kad starp pusēm līgumattiecības faktiski izbeigtas, jo prasītājs atprasījis no atbildētāja visu kredīta summu.

Tiesa atzīst, ka līguma noteikums par šādu nokavējuma procentu apmēru rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu atbildētājam, atbildētājs nonāk neizdevīgākā stāvoklī, un nokavējuma procenti - 57 procenti gadā ir pretrunā labticīguma prasībām.

Ņemot vērā, ka nokavējuma procentu uzdevums ir nodrošināt ienākumus, ko dod kapitāls, atrodoties normālā apritē, noteiktais procentu apmērs, tiesas ieskatā ir pārmērīgs un nesamērīgi augsts, tas ir vairāk kā deviņas reizes lielāks nekā Civillikuma 1765.pantā noteiktais likumisko procentu – 6 % gadā apmērs. Šāds līguma noteikums liecina nevis par kreditora vēlmi saņemt taisnīgu atlīdzību par kapitāla lietošanu, bet gan par vēlmi parādnieku sodīt, kas neatbilst arī nokavējuma procentu mērķim civiltiesībās. Tiesa uzskata, ka prasītāja rīcība neatbilst līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principam Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.panta un 6.panta trešās daļas 1.punkta noteikumu kontekstā.

Tiesa atzīst, ka 2017.gada 25.aprīlī noslēgtā līguma 1.10.punkts par nokavējuma procentu apmēru 57 procenti gadā par maksājumu kavējumiem ir nesamērīgs, pretrunā labticīguma prasībām, tāpēc saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmito daļu atzīstams par netaisnīgu un nav piemērojams vispār.

Atziņa par to, ka nokavējuma procenti šādā apmērā ir nesamērīgi, izriet arī no judikatūras. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments 2018.gada 11.septembra spriedumā lietā Nr.C07047314 SKC-126/2018 nenorādīja, ka ir kļūdains apelācijas instances tiesas viedoklis, atzīstot nokavējuma procentus 0,16 % dienā par savlaicīgu līgumā noteikto maksājumu neveikšanu par netaisnīgu līguma noteikumu Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normu izpratnē.

Augstākās tiesas Senāts 2013.gada 12.marta spriedumā lietā Nr.SKC-108/2013 apelācijas instances tiesas nostāju, ka procentu lielums nevar būt nesamērīgi augsts, jo procentu pieaugums apstāsies, sasniedzis kapitāla lielumu, uzskata par nepamatotu. Lai arī Civillikuma 1763.panta 1.punkts nepieļauj procentu lieluma pārsvaru pār pamatparādu, Senāta ieskatā, ir būtiski, cik ilgā laikā procenti pieaug līdz pamatkapitāla lielumam un vai tas neliecina par kreditora netaisnīgu rīcību pret aizņēmēju.

Līdz ar to prasījums par nokavējuma procentu 3105.45 *euro* apmērā piedziņu ir noraidāms.

Civillikuma 1765.pants noteic, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Tiesa uzskata, ka atbildētājam prasītājas labā ir pienākums maksāt likumiskos nokavējuma procentus par laiku no 2017.gada 26.augusta – galīgās norēķinu dienas, līdz 2019.gada 31.maijam (par laika periodu, par kuru prasītāja bija aprēķinājusi nokavējuma procentus) par 643 kavētām dienām, proti, 415.92 *euro* ((6% x 3935 x 643) /365 (gada dienas)).

Atbilstoši Civillikuma 1843.pantam, ja kāds samaksā tikai daļu no sava parāda, tad viņa maksājumu vispirms ieskaita vēl nenomaksātos procentos, pēc tam kapitāla dzēšanai un tikai pēc tam līgumsoda dzēšanai, (..).

No minētā secināms, ka saņemtā summa 50 *euro* pēc prasības iesniegšanas un 280 *euro* pirms prasības iesniegšanas ieskaitāmi likumisko procentu daļējai dzēšanai. Līdz ar to no atbildētāja piedzenami atlikušie likumiskie nokavējuma procenti- 85.92 *euro.*

[12] Saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo daļu, apmierināms prasītāja lūgums norādīt spriedumā uz prasītāja tiesībām saņemt 6% (seši procenti) gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei. Saskaņā ar Civillikuma 1763.pantu, procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

[13] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu proporcionāli apmierinātajam prasījuma apmēram no atbildētāja piedzenama valsts nodeva 405.66 *euro* (no prasības summas 4225.53 + 50) par prasības iesniegšanu, 70 *euro* par prasības nodrošināšanu un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par paziņojuma, pieteikuma sūtīšanu 3.20 *euro*. Atbildētājam dodams termiņš labprātīgai sprieduma izpildei (Civilprocesa likuma 204.[1]pants).

[14] Prasītāja lūgums par pārmaksātās valsts nodevas atmaksu nav apmierināms. Iesniedzot prasības pieteikumu par kopējo prasības summu

7575.06 *euro* apmērā, prasītājam valsts nodeva atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta c) apakšpunktam un septītai daļai bija jāmaksā 534.75 *euro*, bet par prasības nodrošinājumu- 70 *euro*, kopā 604.75 *euro*. Līdz ar to prasītājs nav pārmaksājis valsts nodevu, jo tika nomaksāta valsts nodeva 604.75 *euro* apmērā. Civilprocesa likuma 37.pants neparedz atmaksāt samaksāto valsts nodevu no valsts budžeta, ja prasītājs pēc prasības iesniegšanas atsauc daļā savu prasības pieteikumu dēļ parāda nomaksas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz augstāk minēto un vadoties no LR Civilprocesa likuma 34., 37., 41., 97., 189.-193., 195., 204.[1]pantiem, 223.panta 4.punkta, tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no **/pers. A/,** personas kods /personas kods/, par labu **PlusPlus Baltic OÜ** (Igaunijas reģistrācijas Nr.12273105) pamatparādu 3935.00 *euro,* procentus par kredīta lietošanu par laika periodu no 2017.gada 25.aprīļa līdz 2017.gada 25.augustam 178.01 *euro*, procentus par kredīta lietošanu (par kavēto summu) par laiku līdz 2017.gada 25.augustam 1.54 *euro*, līgumsodu līdz 2017.gada 25.augustam 25.06 *euro*, likumiskos nokavējuma procentus no 2017.gada 26.augusta līdz 2019.gada 31.maijam 85.92 *euro*, valsts nodevu 475.66 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3.20 *euro*, kopā **4704.39** *euro* **(četri tūkstoši septiņi simti četri *euro* un 39 centi)**, atzīstot "PlusPlus Baltic" OÜ tiesības saņemt likumiskos procentus 6% (seši procenti) gadā no pamatparāda summas, kas uz doto brīdi ir 3935.00 *euro* (trīs tūkstoši deviņi simti trīsdesmit pieci *euro*) par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) vai līdz brīdim, kad procenti sasniedz parāda pamatsummu.

Piedzītos naudas līdzekļus ieskaitīt ārvalsts komersanta PlusPlus Baltic OÜ filiāles Latvijā norēķinu kontā Nr.LV76HABA0551041569842, AS „Swedbank".

Daļā par nokavējuma procentu 330 *euro* piedziņu- **izbeigt tiesvedību,** bet pārējā daļā par nokavējuma procentu piedziņu- prasību **noraidīt.**

Lūgumu par valsts nodevas atmaksu- **noraidīt.**

Noteikt atbildētājam termiņu 10 (desmit) dienas sprieduma labprātīgai izpildei, skaitot no dienas, kad spriedums stājies spēkā.

Spriedumu puses var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas 2019.gada 19.augustā Kurzemes apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnesis I.Kligačs